

Oppfølging av tiltak for å redusere arealavrenning fra jordbruket. Nye Regionale miljøkrav i Oslo og Viken

Otto Galleberg

Seksjonssjef Jordbruk og mat
Landbruksavdelingen

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Bakgrunn - Vannforvaltning

EUs vannrammedirektiv → Vannforskriften → Regionale vannforvaltningsplaner + tiltaksprogram

Miljømål: Alle vannforekomster skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand

Oppdragsbrev til Statsforvalteren, inkl. hjemmel til å lage regional forskrift.

Rammer og forventninger

Forventninger fra nasjonale myndigheter:

- Behov for forsterket innsats
- Ny og utvidet myndighet til å stille regionale krav for miljøforsvarlig drift

Utfordringer:

- Målretting
- Tiltaksgjennomføring
- Klimaendringer

Miljøkrav er krav som skal redusere erosjon og avrenning fra jordbruket, i områder med sårbare vassdrag, gjennom å sikre miljøforsvarlig drift av jordbruksareal.

Regionale miljøkrav er IKKE frivillig. De skal følges av berørte foretak.

Friville ordninger:

Regionalt miljøtilskudd – foretak må søke om støtte til de tiltak de vil gjennomføre

SMIL (Spesielle miljøtiltak i jordbruket) – foretak må søke om støtte til tiltak de vil gjennomføre.

Kort historikk

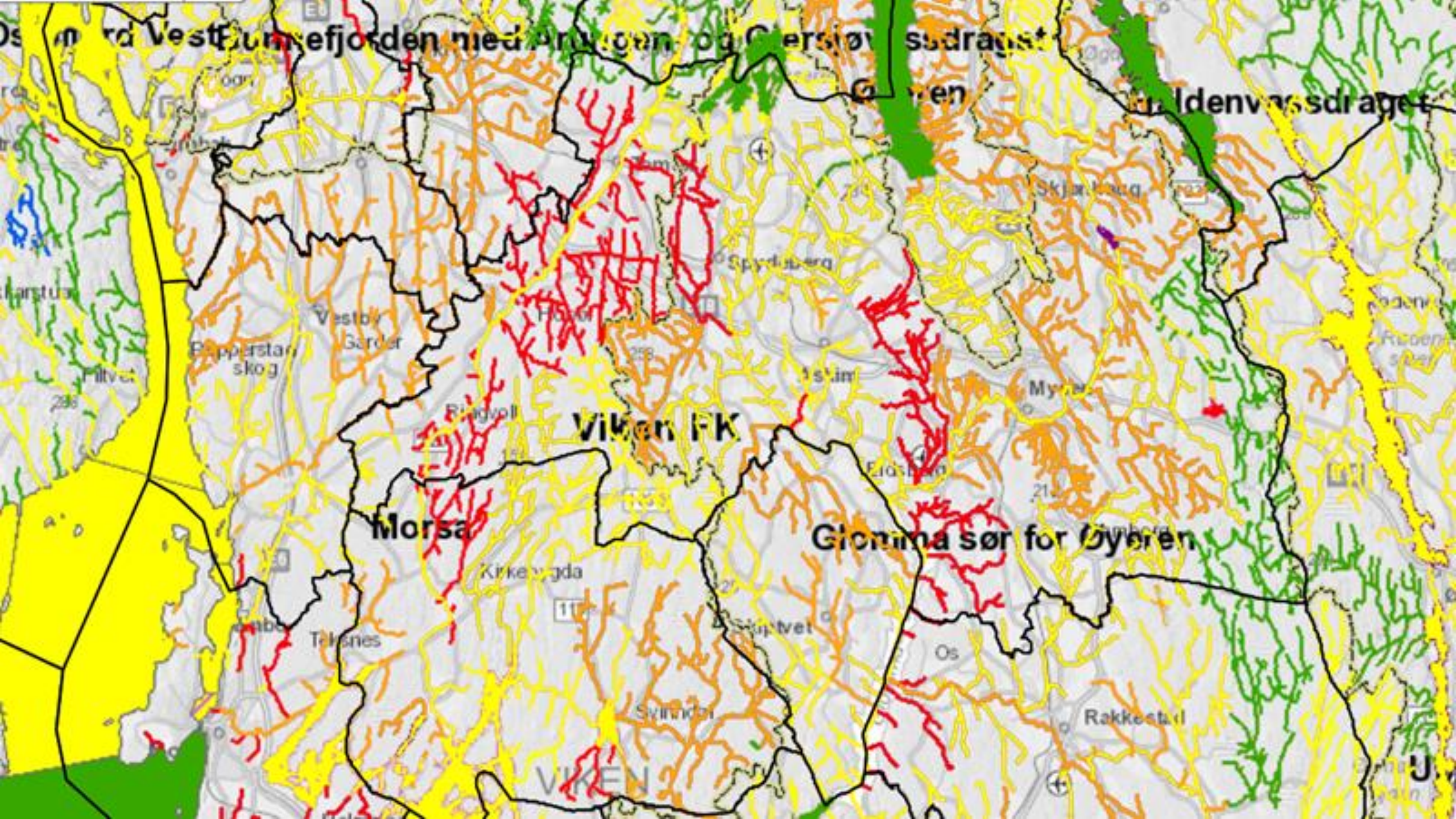
Miljøkrav + RMP
fra 2005

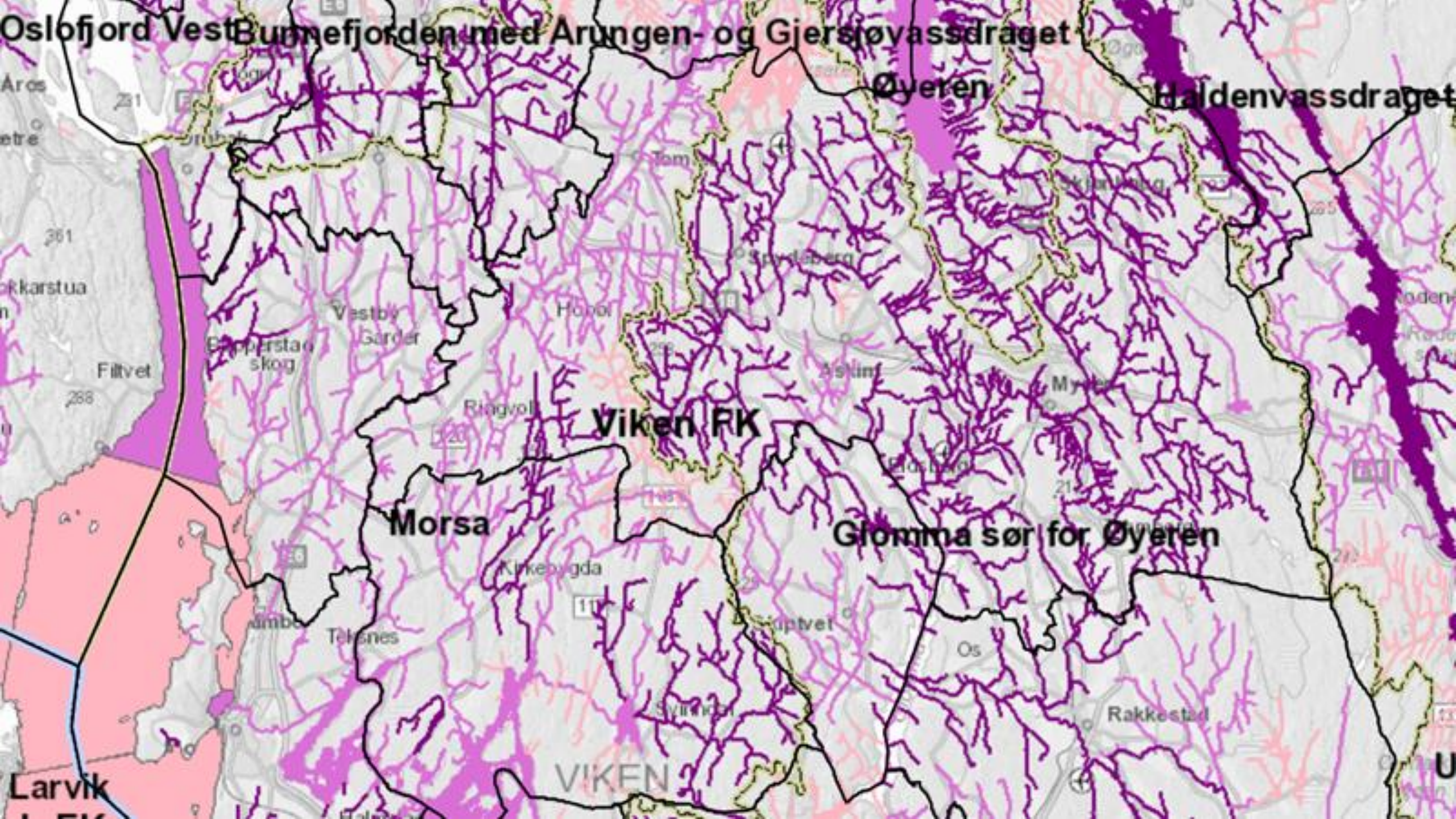

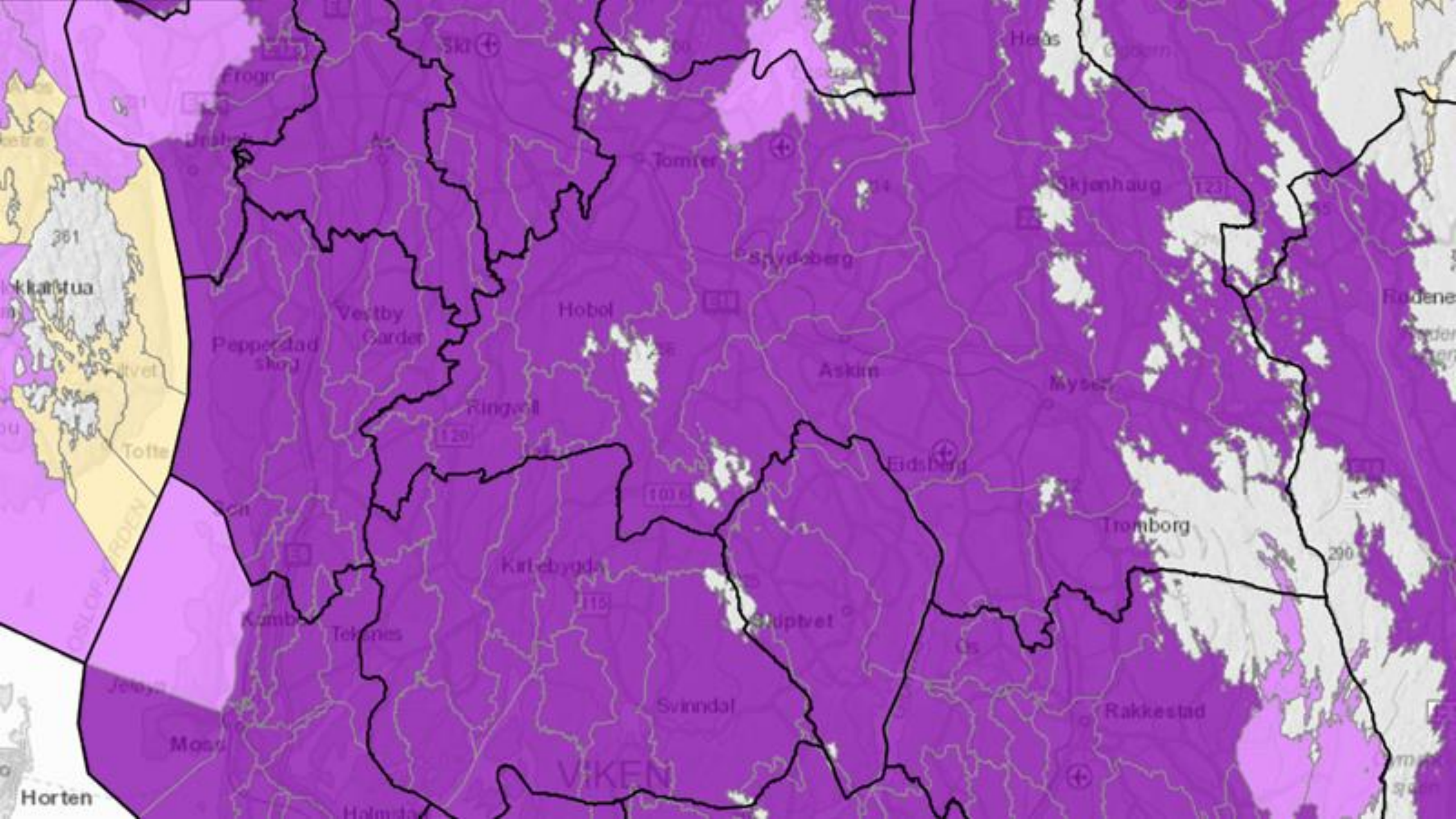
«Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik **Oslofjord** med et aktivt friluftsliv» (mars 2021)

- Middels og stor påvirkning fra jordbruk
- Innsatsområde 2:
 - **Redusere arealavrenning fra jordbruk: Regionale forskrifter**

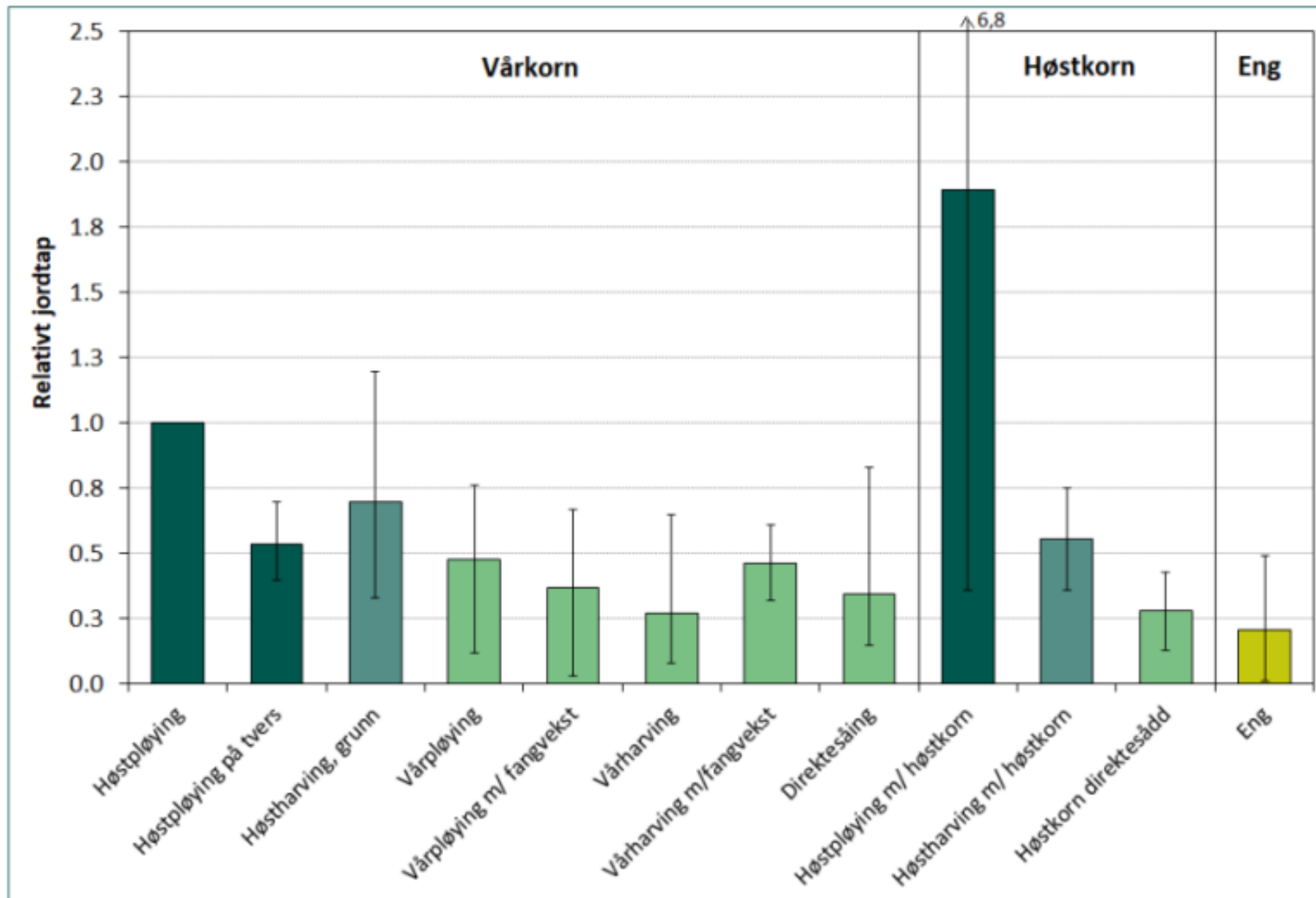

Sone 1 (lys lilla farge i vedlagt kart)	Sone 2 (mørk lilla farge i vedlagt kart)
<p>1. Det skal ikke jordarbeides nærmere enn to meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp.</p>	<p>1. Det skal ikke jordarbeides nærmere enn to meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp.</p>
<p>2. Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Ved jordarbeiding på arealet som drenerer til/heller mot dråget, skal drågene ha permanent grasdekke. Ved lett høstharving er det tilstrekkelig med stubb i dråget.</p>	<p>2. Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Ved jordarbeiding på arealet som drenerer til/heller mot dråget, skal drågene ha permanent grasdekke.</p>
<p>3. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten. På flomutsatte arealer der flom medfører erosjon skal det være</p>	<p>3. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten. På flomutsatte arealer der flom medfører erosjon skal det være</p>
<p>6 meter permanent grasdekke i tillegg til to meter varig vegetasjon.</p>	<p>6 meter permanent grasdekke i tillegg til to meter varig vegetasjon.</p>

<p>4. Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord. På arealer som ikke omfattes av krav 3 er det tilstrekkelig med 20 meter stubb.</p>	<p>4. Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord. På arealer som ikke omfattes av krav 3 er det tilstrekkelig med 20 meter stubb.</p>
<p>5. Fulldyrka mark med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving til høstkorn og til fangvekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av miljøkrav 2, 3 og 4.</p>	<p>5. Fulldyrka mark med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving til høstkorn og til fangvekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av miljøkrav 2, 3, 4 og 6 (dersom alternativ 6-1 blir gjeldende).</p>

	<p>6. ALTERNATIV 1: Minst 60 % av foretakets fulldyrkede areal skal overvintre med plantedekke tilsvarende stubb, gras eller direktesådd høstkorn uten forutgående jordarbeiding</p> <p>ALTERNATIV 2: Minst 60% av foretakets fulldyrkede areal skal overvintre med plantedekke tilsvarende stubb, gras, direktesådd høstkorn uten forutgående jordarbeiding. Lett høstharving tillates likevel til høstkorn/høstoljevekster. For å sikre god etablering av høstvekster må de sås senest innen 20. september.</p>
--	---

Figur 2: Gjennomsnittlig relativt jordtap ved ulike jordarbeidingsmetoder (Kværnø, Sigrun H. m.fl. 2020b, s. 4)

Videre prosess

Høring 2019

Høring 2021: 47 høringsuttalelser

Møte(r) med jordbruksnæringa

Ny høring nå fram til 1. juni 2022

med konsekvensvurdering

Virkning fra 01.01.2023

Følg [Viken-bonden på Facebook](#) for å få aktuell informasjon om jordbruk og skogbruk fra Statsforvalteren.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](#)
Nettside [statsforvalteren.no/ov](#)

